Pētniecība sociālo un humanitāro zinātņu jomās

Ināra Krusta, JEPVĢ vēstures skolotāja

Ingūna Patmalniece, JEPVĢ latviešu valodas un literatūras skolotāja

Pētniecības metodes

Kvalitatīvās pētniecības metodes

Tieši novērojumi,intervijas,nestrukturētās diskusijas, aptaujas, sociogrammas, fokusa grupas, dokumentu analīze, situāciju analīze, audio un video ierakstu analīze, etnográfiskie pētījumi.

Kvantitatīvās pētniecības metodes

Testi, cēlonisko seku analīze, strukturētas aptaujas, strukturētas intervijas, anketēšanas.

Kvalitatīvās pētniecības metodes

- **Zinātniskās literatūras deskriptīvā (aprakstošā) analīze**

- balstās uz plašu dokumentu klāstu, reģistrējot faktus pēc to būtības, nevis interpretējoši.

- **Zinātniskās literatūras referatīvā (interpretējošā) analīze**

- nosaka iegūto zinātnisko atziņu vispārinājumu un integrāciju,
- izklāstot to patstāvīgā tekstā.

- **Dokumentu analīze**

- informācijas iegūšana, veicot dažādu dokumentu analīzi, kas satur būtisku informāciju par pētāmo objektu.

- **Novērošanas metode**

- paredz izprast kādas parādības norisi, faktu izplatību utt., arī izprast cilvēka rīcības jēgu.

- **Vēsturiskā metode**

- kāda procesa pētīšana no pirmsākumiem, parādot tā attīstību un parādot dažādus apstākļus un nosacījumus, kas ietekmējuši procesu (rekonstruēt vēsturisko situāciju, parādīt cēloņsakarības).

Kvalitatīvā pētījuma metodes būs tad, ja vēlēsies iegūt informāciju par kāda notikuma, procesa būtību un aspektiem (Kāpēc? Kā? …).

Kvantitatīvā pētījuma metode būs tad, ja vēlēsies iegūt statistisku informāciju par kāda notikuma, procesa biežumu (Cik bieži noticis? Cik liela daļa no…?)

- **Biografiski vēsturiskā metode**

- autora dzīves fakti un pasaules uzskats izskaidro daiļrades procesu.

- **Salīdzinošā jeb komparatīvā metode**

- paredz līdzīgā un atšķirīgā, vecā un jaunā utt. salīdzināšanu un analīzi.

- **Opozīciju metode**

- pamatā pētniecisko vienību pretstatīšana pēc noteiktu pazīmju piemitības.

Praktiskā darba metodes

Aptauja

Anketēšana

Respondentam patstāvīgi jāaizpilda anketa vai aptaujas lapa (to var veikt klātienē, internetā, rakstiski vai mutiski).

Intervija

Respondentam uzdod jautājumus mutiski vai attālināti. Intervijas laikā intervētājam ir iespēja precizēt uzdodamos jautājumus vai saņemt atbildes.

- **Datu apstrāde un analīze**

- tiek ievākti, fiksēti dati, informācija. To apkopošanai izmantota kvalitatīvā vai kvantitatīvā pieeja.

Literatūras saraksts

1.Birzniece, J., Timermanis, A. *Ceļvedis skolēniem zinātniski pētnieciskā darba veikšanā*. Rīga: SIA ‘’Biznesa augstskola Turība’’, 2021,60 lpp.

2. Kroplijs, A.,Raščevska, M. *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs.*Rīga*:* Raka*,* 2004, 178 lpp*.*

3. Laiveniece,D. *Zinātniskās rakstīšanas skola.* Rīga: LiePa, 2014, 150 lpp.

Paldies par uzmanību!

Jautājumi ?